

Verlag AWD Broedvogeltellingen 2012

Jan Jacobs

Sinds 1986 inventariseren leden van onze vereniging 5 kavels in de Amsterdamse Waterleiding Duinen de broedvogels. De kavels zijn 30 tot 50 hectare groot en liggen in het Zuid-Hollandse deel van de AWD. De broedvogels worden geteld volgens de SOVON-methode en de gegevens worden aan SOVON en Waternet ter beschikking gesteld. De gegevens van alle kavels zijn dit jaar digitaal ingevoerd en verwerkt met autoclustering volgens de SOVON-richtlijn, zoals die gold op 1 januari 2012.

Gijs Kokkieshoek.

door Erwina Teunissen en Annelies Marijn

Het geïnventariseerde terrein ligt ten noorden van de Langevelderslag, naast het rijwielpad achter het Zuid-Hollands Landschap. Het wordt in het westen en noorden begrensd door de Houtweg en de Halfwegeslag. Het terrein heeft een oppervlak van ca. 47 ha, waarvan ca. 7 ha duinberkenbos, ca. 15 ha

duindoornstruweel, ca. 5 ha stuifzand en stuifplekken en ca. 20 ha open duin met Duinriet, Zandzegge en Helmgras. Het terrein is erg geaccidenteerd.

Er zijn dit jaar nagenoeg evenveel soorten en territoria geteld als in 2011. Dat betekent dat na enkele slechte jaren het herstel van 2011 zich heeft voortgezet. Voor het eerst was er een Groene Specht in de kavel. De Grote Bonte Specht handhaafde zich. De Gekraagde Roodstaart verdubbelde in aantal tot 4 territoria. Ook de Roodborst-

tapuit en de Vink deden het goed. Voor het eerst werd een broedgeval van de Kauw gemeld.

De Roodborst is uit het terrein verdwenen en de enige Veldleeuwerik sinds jaren is dit jaar niet teruggekomen.

Boeveld-west

door Jan Veeffkind en Willem Baalbergen

Het gebied wordt in het noorden begrensd door het Finlayweggetje, in het oosten door de Houtweg, in het zuiden door het raster van de Langevelderslag en in het westen door de zandvlakte van de Van Limburg

Stirumvallei. Het betreft een vrij kaal duinterrein, met toppen tot een hoogte van 18 m. Langs de Houtweg vinden we begroeiing met struweel, terwijl in het noordelijk stuk het Verbrande Vlak ligt. Deze duinvallei is dicht begroeid met onder meer Ratelpopulier. De totale oppervlakte bedraagt ongeveer 18 ha. Vanwege de ligging dicht bij de ingang van de Langevelderslag is de recreatiedruk redelijk groot.

In dit kavel hebben dit jaar geen grote veranderingen plaatsgevonden. Er zijn een

aantal soorten verdwenen, zoals Rietzanger, Pimpelmees, Roodborst, Gaai en Zwarte Kraai. Wel zijn 2 broedsels geteld van de Gekraagde Roodstaart, evenals weer een broedsel van de Zanglijster, de Zwartkop en de Ekster.

Wolfsveld-west

door Jaap Eisenga, Wim Plaatzer en Koene Vegter

Voor een uitgebreid verslag van deze inventarisatie door Koene Vegter, zie elders in de Strandloper.

Het terrein meet ongeveer 35 hectare en ligt tussen het Boeveld en de Ruigenhoeker Schulpweg, langs het voormalige Van Limburg Stirumkanaal. Het telt vijf beboste dellen in een overwegend open duinlandschap.

De Grote Bonte Specht welke vorig jaar nieuw was in dit kavel is niet teruggekomen. Ook Roodborst, Zanglijster, Tuinfluiter en Staartmees werden niet meer

waargenomen. Van de Winterkoning werd nog slechts één territorium gemeld. Koolmees, Vink en Kneu deden het echter

wel goed en verdubbelden bijna in aantal.

soort	2011	2012
Houtduif	2	1
Koekoek	1	1
Boomleeuwerik	2	2
Boompieper		2
Graspieper	2	2
Winterkoning		
Heggenus	5	8
Roodborst		
Nachtegaal	8	6
Gekr. Roodstaart		2
Roodborsttapuit	3	3
Merel	2	3
Zanglijster		1
Sprinkhaanzanger		
Rietzanger	1	
Braamsluiper	3	2
Grasmus	9	7
Tuinfluiter	1	1
Zwartkop		1
Tijftjaf	1	1
Fitis	11	14
Glanskop		
Pimpelmees	2	
Koolmees	3	2
Gaai	1	
Ekster		1
Zwarte Kraai	1	
Vink	3	2
Kneu	3	1
Goudvink	1	1
Rietgors	1	
totaal aantal soorten	22	22
totaal aantal broedgevallen	66	64

soort	2011	2012
Houtduif	1	
Koekoek		1
Groene Specht		1
Grote Bonte Specht	1	1
Boomleeuwerik	7	7
Veldleeuwerik	1	
Boompieper	2	1
Graspieper	3	3
Winterkoning	3	2
Heggenus	16	14
Roodborst	2	
Nachtegaal	13	11
Zwarte Roodstaart	1	
Gekraagde Roodstaart	2	4
Roodborsttapuit	1	5
Merel	7	5
Zanglijster	1	1
Sprinkhaanzanger		1
Braamsluiper	5	4
Grasmus	14	11
Zwartkop	3	2
Tijftjaf	4	2
Fitis	12	17
Staatmees	1	
Pimpelmees	3	2
Koolmees	7	10
Gaai		2
Ekster	2	3
Kauw		1
Zwarte Kraai	2	4
Vink	3	7
Kneu	5	4
Goudvink		
totaal aantal soorten	27	27
totaal aantal broedgevallen	122	126

soort	2011	2012
Houtduif	1	1
Koekoek	1	2
Grote Bonte Specht	1	
Boomleeuwerik	4	1
Boompieper		1
Graspieper	1	
Winterkoning		1
Heggenus	14	11
Nachtegaal	20	21
Gekr. Roodstaart	1	2
Roodborsttapuit	2	1
Merel	5	7
Zanglijster	1	
Sprinkhaanzanger	3	3
Braamsluiper	2	3
Grasmus	22	25
Tuinfluiter	1	
Zwartkop	2	1
Tijftjaf	3	3
Fitis	23	19
Staatmees	1	
Pimpelmees	1	1
Koolmees	6	12
Gaai	1	1
Ekster		
Zwarte Kraai	2	2
Vink	7	11
Kneu	5	8
Goudvink		1
Rietgors	1	1
totaal aantal soorten	26	24
totaal aantal broedgevallen	133	139

Westhoek/Haasvelderbeken

door Gab de Croock en Jos Zonneveld.

Tabel 4. Broedvogels Westhoek-Haasv. beken		
soort	2011	2012
Houtduif		
Koekoek		
Kleine Bonte Specht		1
Boomleeuwerik	3	3
Boompieper	7	11
Graspieper		
Witte Kwikstaart		1
Winterkoning	2	
Heggemus	5	7
Roodborst		
Nachtegaal	2	2
Gekr. Roodstaart	14	13
Roodborsttapuit	5	6
Tapuit	2	
Merel	4	5
Zanglijster		1
Sprinkhaanzanger	1	
Braamsluiper	1	1
Grasmus	11	8
Tuinfluter	1	
Zwartkop	3	2
Tijftaf	3	2
Fitis	19	21
Staartmees		1
Pimpelmees	4	3
Koolmees	8	10
Gaai	2	2
Ekster	1	
Zwarte Kraai	1	1
Spreeuw		3
Vink	12	16
Kneu	3	2
Goudvink		
totaal aantal soorten	23	23
totaal aantal broedgevalen	114	122

Het terrein wordt in het noorden begrensd door de Nieuwe Haasvelderweg, in het oosten door het Oosterkanaal, in het zuiden door de Starrenbroekerweg en in het westen door de Haasvelderweg. Het terrein is niet sterk geaccidenteerd. De Trapjesberg is met ruim 16 m+ NAP de hoogste duintop in dit gebied.

Het terrein telt 55 ha en bevat verschillende pannen en dellen, zoals Pan van de Heiweg, Pan van Janus, Berkenpan, Kattendel,

Ligusterdel en Wilgenpoot. In deze gebieden met oude bomen zitten de boomnest- en holenbroeders. Het is een sterk struweelgebied en rijkelijk begroeid met Duindoorn en Meidoorn. De voorheen overheersende Amerikaanse Vogelkers is na rigoureuze kap in de afgelopen jaren grotendeels verdwenen en wordt door ingerasterde koeien en schapen kort gehouden.

Roodborsttapuit foto: Jos Zonneveld

Ook in de Westhoek hebben Winterkoning en Roodborst het dit jaar laten afweten. Het aantal Gekraagde Roodstaarten handhaafde zich met 13 territoria op een hoog niveau. Deze vogels broeden daar in stopen van de gekapte Amerikaanse vogelkers. Ook de Roodborsttapuit deed het weer goed; met 6

waarnemingen scoorde deze vogel het hoogst sinds de aanvang van de tellingen in 1986. De Nachtegalen hebben zich met slechts 2 territoria niet hersteld. De Tapuiten zijn niet teruggekeerd, evenmin als de Sprinkhaanzanger.

In de Westhoek is het aantal soorten verminderd van 27 naar 23. Dit is voornamelijk ten koste gegaan van de bosbroeders. Mogelijk dat de grootschalige kap van de Amerikaanse vogelkers en de aanwezigheid van de koeien en schapen nog steeds van invloed is. Opmerkelijk is de opmars van de Spreeuw en de Vink. Het totaal aantal soorten en territoria bleef stabiel.

Vink foto: Jos Zonneveld

Hoekgatterduin

door Leo Schaap en George Hageman

Het geïnventariseerde gebied is ca. 50 ha groot. Het wordt in het noorden en oosten begrensd door de Hoekgatterweg, in het zuiden door de Zilker Slag (Joppeweg) en in het westen door het Oosterkanaal. Door het gebied lopen enkele zandpaden.

Het gebied kenmerkt zich door een rug van vrij kale duinen met veel stuifgaten. We vinden verspreid over het terrein enkele bosjes van voornamelijk eikenhakhout, zoals het Amerikaanse Bosje. Langs het Oosterkanaal vinden we enkele bosjes van de Oostenrijkse Den. Een groot deel van de Amerikaanse vogelkers is inmiddels uit het terrein verwijderd.

Het Hoekgatterduin heeft als enige kavel open water en daarmee ook enkele broedende watervogels. Het zijn geen grote aantallen,

Tabel 5. Broedvogels Hoekgatterduin		
soort	2011	2012
Grauwe Gans		2
Nijlgans	2	1
Wilde Eend	2	3
Kuilfeend		1
Meerkoet	4	4
Houtsnip		2
Houtduif	4	2
Koekoek	2	1
Groene Specht		
Grote Bonte Specht	4	4
Kleine Bonte Specht		3
Boomleeuwerik	7	5
Boompieper	9	14
Winterkoning	3	
Heggemus	8	7
Roodborst	1	
Nachtegaal	12	8
Gekraagde Roodstaart	6	8
Roodborsttapuit	2	3
Merel	8	6
Zanglijster	3	2
Sprinkhaanzanger	2	
Braamsluiper	6	3
Grasmus	15	12
Tuinfluter	7	7
Zwartkop	4	5
Tijftaf	4	4
Fitis	37	31
Staartmees	2	1
Pimpelmees	6	7
Koolmees	8	15
Boompkruiper		1
Gaai	4	2
Ekster	2	2
Zwarte Kraai	3	4
Vink	11	12
Groenling	2	2
Putter		1
Kneu	4	5
Goudvink	1	2
totaal aantal soorten	33	36
totaal aantal broedgevalen	195	192

Kleine Bonte Specht foto: George Hageman

maar het geeft toch wat extra variatie. Dit jaar werden voor het eerst twee broedsels van de Grauwe Gans waargenomen. Meerkoeten hadden nu vier territoria. Bij de struweel- en bosvogels is voor het eerst sinds jaren weer de Houtsnip waargenomen. Ook de Kleine Bonte Specht is nieuw en bezette direct drie territoria. Koolmees en Gekraagde Roodstaart deden het goed. Nieuw is de komst van een paartje Boomkruipers en Putters.

Winterkoning en Roodborst zijn ook in het Hoekgatterduin geheel verdwenen. Opmerkelijk is dat de twee paartjes Groenling zich hebben gehandhaafd.

Conclusie

Wat betreft de broedvogels kunnen we zeggen dat er zich in de zuidelijke AWD geen grote veranderingen hebben voorgedaan. Er verdwenen enkele soorten, zoals Tapuit, Rietzanger en Roodborst. De Winterkoning heeft zich na de stevige winters van 2009, 2010 en 2011 niet hersteld en is nagenoeg geheel verdwenen. De Koolmees ging weer sterk vooruit. De Zomertortel is helaas nergens meer teruggekeerd.

De Gekraagde Roodstaart is een succesverhaal. Vooral in de kavels waarin veel Amerikaanse Vogelkers is geroid, is deze soort in vijf jaar tijd van 8 naar 29 territoria gegaan.

Alle inventariseerders hebben met veel genoegen aan dit monitoringsproject meegedaan. Ze kijken weer uit naar het volgende voorjaar om opnieuw de AWD-duinen in te gaan.

Gekraagde Roodstaart foto: George Hageman